

Cu privire la ocrotirea sanatatii
reproductive si planificarea familiala

Legea Republicii Moldova
Nr. 185-XV din 24 mai 2001
(Monitorul Oficial, 2 august 2001, nr.90-91, p. I, art. 697)

Parlamentul adopta prezenta lege organica.

Prin prezenta lege sint recunoscute, reglementate si garantate drepturile persoanelor la reproducere, care sint o parte integranta a drepturilor omului. Prevederile prezentei legi decurg din dreptul constitutional la respectarea si ocrotirea vietii intime, familiale si private si asigura neamestecul statului in problemele planificarii familiale.

Stabilind anumite garantii din partea statului in domeniul ocrotirii sanatatii reproductive a omului, prezenta lege constituie baza legislativa pentru realizarea libera de catre orice persoana a drepturilor sale la reproducere si beneficierea de servicii de planificare familiala.

Capitolul I
DISPOZITII GENERALE

Articolul 1. Notiuni principale

Notiunile utilizate in prezenta lege au urmatorul inteles:

drepturi la reproducere - drepturile persoanei la ocrotirea sanatatii sale reproductive, luarea libera a deciziilor referitoare la nasterea copiilor in casatorie sau in afara casatoriei, precum si la asistenta medico-sociala, inclusiv la informare si consultanta in acest domeniu;

sanatate reproductiva - sanatatea fizica si psihica, precum si prosperitatea sociala a persoanei in toate aspectele referitoare la sistemul lui de reproducere, care ii determina capacitatea de procreare;

planificare familiala - luarea si realizarea de catre un cuplu familial ori de catre o persoana individual (femeie, barbat) a deciziei referitoare la nasterea copiilor ori refuzul de a concepe copii, inclusiv la numarul lor si spatierea nasterilor;

tehnologii auxiliare de reproducere - complex de masuri medicale orientate spre corectia activitatii reproductive a omului;

acord benevol informat - consimtamintul benevol al persoanei la aplicarea metodei chirurgicale de contraceptie sau la prelevarea glandelor sexuale, exprimat in forma scrisa in baza informatiei multilaterale si complete oferite de medicul curant sau de medicul care l-a examinat, si semnat atit de pacient, cit si de medic;

fecundare in vitro - metoda de tratament al sterilitatii cind procrearea pe cale naturala e imposibila, constind in fecundarea gametilor in conditii de laborator, cu implantarea ulterioara a produsului de conceptie in cavitatea uterina.

Articolul 2. Principiile de realizare a drepturilor la reproducere

(1) Principiile de baza ale realizarii drepturilor la reproducere sint:

a) realizarea acestor drepturi conform vointei si intereselor persoanei fara a leza drepturile, interesele si libertatile legitime ale altor persoane;

b) asigurarea volumului garantat de servicii privind ocrotirea sanatatii reproductive si planificarea familiala, precum si a calitatii si accesibilitatii acestor prestatii.

(2) Prin asigurarea realizarii de catre orice persoana a drepturilor sale la reproducere, statul garanteaza respectarea drepturilor omului si

ale cetateanului, precum si a legalitatii, umanitatii, confidentialitatii si atitudinii respectuoase fata de persoana, care sa excluda umilirea demnitatii umane.

Articolul 3. Legislatia cu privire la sanatatea reproductiva
si planificarea familiala

Legislatia cu privire la sanatatea reproductiva si planificarea familiala se intemeiaza pe Constitutia Republicii Moldova, Legea ocrotirii sanatatii nr.411-XIII din 28 martie 1995, Legea nr.338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului si pe alte acte normative.

Articolul 4. Sfera de actiune a prezentei legi

(1) Actiunea prezentei legi se extinde asupra cetatenilor Republicii Moldova, apatrizilor si persoanelor care au permis de sedere in Republica Moldova.

(2) Sub incidenta prezentei legi se afla toate persoanele juridice si fizice a caror activitate este legata de asigurarea realizarii drepturilor la reproducere pe teritoriul Republicii Moldova.

Capitolul II
DREPTURILE LA REPRODUCERE
SI GARANTIA REALIZARII LOR

Articolul 5. Dreptul la luarea libera a deciziei
referitoare la reproducere

(1) Orice persoana are dreptul de a lua liber decizia referitoare la numarul copiilor si la timpul nasterii lor in casatorie sau in afara casatoriei.

(2) Statul garanteaza neamestecul sau in realizarea de catre cetateni a dreptului la luarea libera a deciziei referitoare la reproducere.

Articolul 6. Dreptul la informatie asupra sanatatii sale
reproductive si planificarii familiale

Orice persoana are dreptul la o informatie completa si veridica asupra starii sanatatii sale reproductive si planificarii familiale, pe care o ofera institutiile medicale de stat si nestatale, care dispun de licenta pentru un astfel de gen de activitate, in limitele competentelor lor.

Articolul 7. Dreptul la beneficierea de servicii de ocrotire a
sanatatii reproductive si de planificare familiala

(1) Orice persoana este in drept sa beneficieze de servicii de ocrotire a sanatatii reproductive si de planificare familiala.

(2) Serviciile de ocrotire a sanatatii reproductive si de planificare familiala se presteaza de institutiile de stat si nestatale de ocrotire a sanatatii, de invatamint si de asistenta sociala in modul stabilit de legislatia in vigoare.

Articolul 8. Dreptul minorilor la ocrotirea sanatatii
reproductive si la educatie sexuala

(1) Minorii au dreptul la ocrotirea sanatatii lor reproductive si la educatie sexuala.

(2) Educatia sexuala a minorilor si pregatirea lor pentru viata de familie se efectueaza de catre persoane cu studii speciale in comun cu familia si institutiile de invatamint, dupa programe special elaborate si tinindu-se seama de virsta, sexul, particularitatile psihologice ale minorilor si de doleantele parintilor.

(3) Elaborarea programelor de educatie sexuala, ocrotire a sanatatii reproductive si de pregatire a minorilor pentru viata de familie este asigurata de catre Ministerul Invatamintului in colaborare cu Ministerul

Sanatatii.

(4) Autoritatile administratiei publice locale asigura conditiile necesare pentru a oferi minorilor servicii de ocrotire a sanatatii reproductive si de educatie sexuala.

Articolul 9. Dreptul la donarea celulelor sexuale

(1) Barbatii si femeile in virsta de pina la 35 de ani, somatic si psihic sanatosi, au dreptul de a fi donatori de celule sexuale (spermatozoizi, ovule) dupa testarile lor medico-genetice respective.

(2) Donatorilor de celule sexuale li se pastreaza anonimatul.

(3) Responsabilitatea pentru pastrarea si utilizarea celulelor sexuale ii revine statului.

(4) Pastrarea si utilizarea celulelor sexuale nu pot fi sursa de profit.

(5) Glandele sexuale, sau o parte din ele, prelevate in cursul interventiei chirurgicale pot fi stocate si utilizate numai daca pacientul a fost informat despre aceasta si si-a dat acordul in modul stabilit de legislatia in vigoare.

(6) Se interzice folosirea celulelor sexuale si a embrionilor in scopuri de clonare a fiintei umane.

Articolul 10. Dreptul la insamintare artificiala
si fecundare in vitro

(1) Femeile au dreptul la insamintare artificiala si fecundare in vitro.

(2) Modul si conditiile aplicarii tehnologiilor auxiliare de reproducere (insamintarea artificiala, fecundarea in vitro) sint stabilite printr-un regulament special aprobat de Guvern, la propunerea Ministerului Sanatatii.

Articolul 11. Dreptul la utilizarea metodelor de contraceptie

(1) Orice persoana are dreptul sa utilizeze metode de contraceptie si sa refuze de a le utiliza.

(2) Persoanei i se acorda asistenta consultativa in alegerea metodei de contraceptie, luindu-se in considerare starea sanatatii, virsta si particularitatile individuale.

(3) Metoda chirurgicala de contraceptie se aplica in baza acordului benevol informat.

(4) Modalitatea de aplicare a metodei chirurgicale de contraceptie este stabilita intr-un regulament aprobat de Ministerul Sanatatii.

(5) In functie de indicatiile medicale si sociale, persoana are dreptul sa utilizeze gratuit mijloace contraceptive. Prezenta indicatiilor medicale sau sociale este determinata de medicul specialist.

Articolul 12. Dreptul la confidentialitate in realizarea
drepturilor la reproducere

(1) Orice persoana are dreptul la recunoasterea drept confidentiala a informatiei despre adresarea sa in institutiile respective in legatura cu realizarea drepturilor sale la reproducere si la ocrotirea sanatatii reproductive, precum si despre masurile luate si starea sanatatii sale reproductive.

(2) Persoanele juridice si fizice sint obligate sa respecte confidentialitatea adresarii persoanei in legatura cu realizarea drepturilor ei la reproducere si la ocrotirea sanatatii reproductive.

(3) Omul are dreptul la alegerea persoanei careia sa ii incredinteze informatia despre starea sanatatii sale reproductive.

LA REPRODUCERE

Articolul 13. Politica statului in domeniul ocrotirii sanatatii reproductive

(1) Politica statului in domeniul ocrotirii sanatatii reproductive este orientata spre:

- a) formarea unei atitudini constiente a persoanelor fata de nasterea copiilor sanatosi si doriti;
- b) dezvoltarea sistemului de ocrotire a sanatatii reproductive;
- c) propagarea cunostintelor in domeniul educatiei sexuale a adolescentilor;
- d) profilaxia bolilor cu transmitere sexuala.

(2) Politica statului in domeniul ocrotirii sanatatii reproductive se realizeaza prin:

- a) elaborarea si perfectionarea legislatiei in domeniul ocrotirii sanatatii;
- b) sustinerea familiilor care au copii;
- c) asistenta psihologica si pedagogica persoanelor in realizarea drepturilor lor la reproducere;
- d) sustinerea din partea statului a cercetarilor stiintifice in domeniul sanatatii reproductive;
- e) pregatirea in institutiile de stat a specialistilor in domeniul sanatatii reproductive si apararii drepturilor la reproducere ale persoanelor in conformitate cu standardele internationale;
- f) antrenarea organizatiilor obstesti in activitatea de informare si educare a populatiei, orientata spre solutionarea problemelor sanatatii reproductive.

(3) Guvernul aproba programe nationale ce au ca obiect ocrotirea sanatatii reproductive.

(4) Autoritatile administratiei publice locale sint in drept sa elaboreze si sa realizeze programe privind ocrotirea sanatatii reproductive in teritoriu.

Articolul 14. Asigurarea realizarii drepturilor la reproducere

(1) Statul asigura cadrul juridic necesar pentru a preveni si suprima incalcarea drepturilor si principiilor stabilite in Conventia privind drepturile omului si biomedicina, adoptata de Consiliul Europei.

(2) Acordarea serviciilor ce tin de realizarea drepturilor la reproducere se asigura de catre institutiile de stat de ocrotire a sanatatii si de invatamint, precum si de catre organizatiile si institutiile nestatale.

Articolul 15. Conditiiile de activitate ale persoanelor juridice si fizice care asigura realizarea drepturilor la reproducere

(1) Persoanele juridice si fizice care asigura realizarea drepturilor la reproducere isi desfasoara activitatea in baza licentelor eliberate de Camera de Licentiere (in redactia Legii Nr.333-XV din 24 iulie 2003).

(2) Persoanele care acorda servicii ce tin de realizarea drepturilor la reproducere trebuie sa aiba pregatire speciala in acest domeniu.

(3) Pregatirea specialistilor in domeniul asigurarii realizarii drepturilor la reproducere se efectueaza in conformitate cu legislatia in vigoare, dupa programe de stat elaborate si aprobate in modul stabilit.

Articolul 16. Finantarea

Finantarea activitatii institutiilor de stat ce acorda servicii ce tin de realizarea drepturilor la reproducere se efectueaza in limitele mijloacelor bugetelor de toate nivelurile.

Articolul 17. Raspunderea
Persoanele juridice si fizice care asigura realizarea drepturilor la reproducere poarta raspunderea stabilita de legislatia in vigoare.

Capitolul IV
DISPOZITII FINALE

Articolul 18
Guvernul, in termen de 3 luni:
va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislatiei in vigoare in concordanta cu prezenta lege;
va aduce actele sale normative in conformitate cu prezenta lege.

PRESEDINTELE
PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC